

Esimene kihelkonnakool asutati Väike-Maarjas juba 1723. a., mis jäi püsima alles 1873. a. Tagasihoidlikult alustanud õppeasutus hakkas endale nime tegema 1883. a., kui Väike-Maarjasse tuli esimene entusiastist õpetaja, Riia Balti seminari kasvandik Peeter Koit, kes seniste humanitaarainete (eriti suur rõhk oli saksa ja vene keele õpetamisel) kõrval andis lastele teadmisi ka aritmeetikast, loodusloost, füüsikast ja geograafiast. Järgmiseks juhatajaks valiti 1893. a. luuletaja Jakob Tamm. Nii mõnelgi alal said õpilased nüüd programmist ulatuslikumaid teadmisi. Jakob Tamm suutis oma kasvandikke haarata kunni vaimustuse, nagu on kinnitanud tema õpilane A. H. Tammsaare. Et Väike-Maarjasse tuldi õppima kaugemalt ja kool oli mainekas, siis jäid vana leerimaja klassiruumid (praegu Väike-Maarja kolhoosi muuseum Pikk tn. 3) kitsaks. Ülaltpoolt lahendati probleem nõnda, et 1898. aastast alates tütarlapse enam kooli vastu ei võetud. Hariduspisik oli siiski juba teadlikumatele inimestele verre läinud ning tulemuseks oli 1902. a. asuta-

NII SEE ALGAS

tud Väike-Maarja kõrgem tütarlastekool, mis 1907. a. ühines taas kihelkonnakooliga. Sellest aastast sai koolihoonena kasutada ka kivimaja, praegust algklasside hoonet, millele on hiljem tehtud juurdeehitisi. Aastatel 1921—1924 ehitati puidust gümnaasiumihoone, mis 1970. a. tulekahjus hävis. Põlenud maja asemele ehitati praegune keskkoolihoone 640 õpilasele, mis avati 1976. a.

Väike-Maarja Keskkool ärkas uuele elule, kui kooli tuli juhtima direktor Mati Lukas, kes alustas koolihoonete korrastamist. Kokku tulid šefid ja juhid neist majanditest-ettevõtetest, kust lapsed koolis käivad (Väike-Maarja, Triigi, Vao ja Simuna kolhoos, KEK, Väike-Maarja EPT), ning jagasid omavahel ülesandeid. Paari viimase aastaga remonditi tervenisti peahoone üldkasutatavad ruumid ning õppeklassid, uue näo said administratsiooniruumid. Kõik õppekabinetid ja algklasside maja õppe-

klassid on varustatud õppetehnikaga, vahetati kogu näitagitatsioon, kooli söökla mööbel, kardinad. Kapitälremondist väljus peahoone võimla ja algklasside maja. Algklasside õpilasi ümbritseb nüüd maitsekus, puhtus, hubasus: uus mööbel, pildid seintel, peeglid, pehme vaipkattega põrandad puhketoas ja tualettruumides. Söökla on laudadel linad, supitiirind ja muu, mis kultuurse lõuna juurde käib. Samasugustes tingimustes lõunastavad ka vanemad õpilased. Nende kasutada on veel puhvet hea-parema ostmiseks.

Algklasside maja avamisega likvideeriti küll teine vahetus, kuid ruumikitsikus on endiselt suur. Kooli juurde on valmimas ujula koos soojendussaaliga. Järgneb uue õppekorpuse, töökodade, raamatukogu ja aula ehitus.

Koolil on oma arvutuskeskus 15 personaalarvutiga, neid tahetakse tulevikus kolhoosi suure emaarvutiga ühendada. Sellest õppe-

aastast antakse kõigile õpilastele alates 8. klassist fakultatiivtundide arvel arvutiõpetust. Paar aastat tagasi tuldi välja pidevõppe ideega. Inimese arengule luuakse vundament lapseas — lasteaias ja algklassides. Pandivere agrofirma ja TPedl vahel sõlmiti leping laste arengu, ande jms. uurimiseks. Seda teeb dots. V. Kolga uurimisgrupp ning uurimistöö algab lasteaiast. Koostatakse laste arengu andmebank, et oleks teada, kuidas kulgeb õpilaste arengutee ning õpetajal oleks võimalik õpilastes esile tuua just seda, milleks neil on ka kalduvust.

Käesoleval õppeaastal on koolis 645 õpilast — algklassides 253, keskastmes 315 ja keskkoolis 77. Õpilaste arv klassides ulatub 16—38. 10. klassis õpetatakse kõigile poistele nädalas 4 tundi autoõpetust, tüdrukutele kodundust. Lisaks sellele valis iga õpilane vastavalt huvile kas humanitaar-, reaal- või

informaatikaharu, et saada seal nelja tunni võrra rohkem teadmisi oma silmaringi laiendamiseks või õppida süvendadult mõnd talle vajalikku õppeainet.

Koolis tegutsevaist ringidest on nõutavaim arvutiring. Tänu entusiastist juhendajale Jakob Kiigele on tugev ka kooli näitering. Aastaid on koolile kuulsust toonud rahvatantsijad õpetaja Aino Lukmani juhatusel.

Väike-Maarjas on õppinud laulja Paula Brehm-Jürgenson, poliitik ja majandusteadlane Johan Kukk, kirjanik Anton Hansen Tammsaare, helilooja ja dirigent Tuudur Vettik, kirjanikud Mihkel Jürna, Osvald Tooming ja Kersti Merilaas, loomakasvatusteadlane Leo Vaher, maalikunstnik Ants Viidalepp, plakati- ja maalikunstnik Koit Püss, luuletaja ja kirjandusteadlane Aleksander Suuman, kirjandusteadlane Maie Kalda, skulptor Georgi Markelov, „Estonia” ooperisolist Kalju Karask, EELK peapiiskop Kuno Pajula.

**Väike-Maarja keskkooli
matemaatikaõpetaja
MALL PAAT**

Väike-Maarja keskkooli algklasside maja (vasakul) ja peahoone (paremal).

